

De vaste commissie voor Financiën heeft op 8 januari 2021 enkele vragen en opmerkingen aan de Minister van Financiën voorgelegd over een aantal brieven met betrekking tot vergaderingen van de Eurogroep- en Ecofinraad.

De vragen en de opmerkingen betreffen brieven over de geannoteerde agenda van de Eurogroep op 18 en 19 januari 2021 (brief van 7 januari 2021), het verslag van de Eurogroep en Ecofinraad van 30 november en 1 december 2020 (Kamerstuk 21 501-07, nr. 1730), de geactualiseerde Raadspositie Europese jaarbegroting 2021 en inzet voor de conciliatie met het Europees Parlement (Kamerstuk 21 501-03, nr. 152), het Rapport van de Autoriteit Consument en Markt over Big Techs in het betalingsverkeer (Kamerstuk 27 863, nr. 91), de stand van zaken adviescommissie inzake vormgeving en werking van de Europese Economie (ontvangen op 25 november 2020), de herziening afspraken met DNB ten aanzien van de ESM-deposito (Kamerstuk 32 013, nr. 241), de aanvulling op de geannoteerde agenda van de Eurogroep van 16 december 2020 (ontvangen op 11 december 2020), de antwoorden op vragen commissie over o.a. de geannoteerde agenda van de Eurogroep op 16 december 2020 (Kamerstuk 21 501-07, nr. 1732) en het verslag van de videoconferentie van de Eurogroep van 16 december 2020 (ontvangen op 6 januari 2021).

De voorzitter van de commissie,
Tielen

De adjunct-griffier van de commissie,
Buisman

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de VVD

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de stukken voor het overleg Eurogroep/Ecofinraad. De leden van de VVD-fractie hebben daarover nog een aantal vragen en/of opmerkingen.

Geannoteerde agenda voor de Eurogroep en Ecofinraad van 18 en 19 januari

Herstelfonds en RRF-plannen

De leden van de VVD-fractie lezen dat de Europese Raad en het Europees Parlement eind december 2020 een akkoord hebben bereikt over de verordening die de regels voor de Recovery and Resilience Facility (RRF) vastlegt. Dit heeft volgens het kabinet niet geleid tot aanpassing van onderdelen die voor Nederland bijzonder belangrijk waren. De leden van de VVD-fractie zien bij de opsomming niet de hervormingen terug die Nederland toch belangrijk vonden. Hoe is dat nu opgenomen?

De leden van de VVD-fractie willen weten welke landen er inmiddels (concept) RRF-plannen hebben ingediend. En zij zouden graag een eerste, uitgebreide appreciatie van die plannen ontvangen: is dat mogelijk, en zo nee, waarom niet en wanneer zou dit wel kunnen?

Hoe gaat de goedkeuring van de plannen plaatsvinden? Nederland vindt het vooral belangrijk dat herstelplannen voldoende en ambitieuze structurele hervormingen bevatten. Hoe zitten hervormingen in de plannen van de verschillende landen? In hoeverre is dit voldoende? De leden van de VVD-fractie hebben in het kader van de «*noodrem*» aangegeven dat Nederland zelfstandig en uitgebreid een oordeel moet kunnen vormen over de plannen. Hoe wordt daar invulling aan gegeven? Hoe wordt de Kamer daarbij betrokken? In hoeverre maken landen ook gebruik van het leningengedeelte van de RRF, en dus niet alleen van het andere deel? Waarom is dit het geval?

De leden van de VVD-fractie willen weten hoe het proces en het tijdspad eruit ziet voor de besluitvorming van het eigenmiddelenplafond.

Nieuw actieplan NPL's

De leden van de VVD-fractie begrijpen dat er op 16 december 2020 een Mededeling over een nieuw actieplan is gepresenteerd door de Europese Commissie over niet-presterende leningen, ofwel non-performing loans (NPL's), in de Europese Unie. Waarom is dit nieuwe actieplan nodig, want de bankensector is volgens de Europese Commissie weerbaar? Hoe is dit te rijmen met de conclusies en afspraken over de eerdere invoering van de Europees Stabiliteitsmechanisme (ESM)-backstop waarbij sprake moest zijn van voldoende risico-reductie? Waarom is er geen separaat BNC-fiche opgesteld? De Commissie verwacht dat NPL's als gevolg van de uitbraak zullen toenemen, hoeveel zullen de NPL's naar verwachting toenemen? Wat bedoelt de Europese Commissie in deze mededeling met het belang van het versterken van insolventieraamwerken en dat dit in de toekomst aanleiding kan zijn voor aanvullende wetgevende of niet-wetgevende voorstellen? Wat vindt het kabinet daarvan?

Europees Semester

Hoe kan het, zo vragen de leden van de VVD-fractie, dat de concept-raadsconclusies en de aanbeveling van de Raad nog niet beschikbaar zijn? Er moet straks wel (schriftelijk) besluitvorming plaats vinden? Hoe gaat de

Tweede Kamer daar dan nog voor de schriftelijke besluitvorming bij betrokken worden c.q. daarover geïnformeerd worden?

Verslag van de Eurogroep en Ecofinraad van 30 november en 1 december 2020

Voorafgaand en tijdens het laatste algemeen overleg Eurogroep en Ecofin heeft de Minister van Financiën aangegeven alleen bereid te zijn om in te stemmen met een vervroegde invoering van de gemeenschappelijke achtervang van het Europees Stabiliteitsmechanisme als backstop, bij voldoende comfort dat er aanvullende maatregelen genomen zullen worden die verdere risicoreductie kunnen bewerkstelligen. Wat «voldoende comfort» was, bleef in de discussie vaag. De leden van de VVD-fractie hebben nog een aantal vragen over de invulling daarvan.

De leden van de VVD-fractie lezen dat de Europese Centrale Bank (ECB) verscherpt toezicht zal houden op banken die de NPL-doelstelling van vijf procent bruto NPL's niet behaald hebben. Wat wordt verstaan onder verscherpt toezicht? Welke mogelijkheden heeft de ECB om op te treden als banken daaraan niet gaan voldoen? Welke sanctiemogelijkheden heeft de ECB? Welke harde doelstellingen zijn of worden afgesproken om de NPL's naar vijf procent terug te brengen met banken?

De leden van de VVD-fractie lezen ook dat er afspraken zijn gemaakt over meer transparantie rondom stresstesten. Wat betekent dat precies? Wat is er afgesproken? Waarom zijn er geen afspraken gemaakt over het verbeteren van de stresstesten? Want eerder had het kabinet daarop toch nog kritiek? Wat betekent «De Eurogroep moedigt de Europese Bankenautoriteit (EBA) aan om met name meer grote banken mee te nemen in de stresstesten»? Aanmoedigen is toch geen harde afspraak? Wat houdt deze afspraak precies in en wat verandert er ten opzichte van de huidige situatie?

De leden van de VVD-fractie lezen voorts dat Nederland bovenal heeft ingezet op stappen zetten ten aanzien van het staatssteunkader. Wat betekent dit precies? Er komt een evaluatie en een gerichte herziening? Maar wat is er concreet afgesproken dat er gaat veranderen? Wat zou dit betekenen voor een casus zoals UniCredit en Monte dei Paschi (zie over deze casus ook de nadere vragen verderop in dit verslag)?

De leden van de VVD-fractie hebben in het laatste algemeen overleg vooral ook een punt gemaakt van de hoge NPL's van de banken in Griekenland en Cyprus. Daar zijn landenspecifieke maatregelen toegezegd. Welke maatregelen zijn dat? Hoe hard zijn deze? Hoe kunnen deze afgedwongen worden? Klopt het dat het alleen gaat over de insolventieraamwerken en op IT-systemen voor de uitwinning van onderpand? Zo ja, wat is er precies afgesproken, hoe hard is dit en hoe kan dit afgedwongen worden? Zo nee, wat is er nog meer afgesproken? Waarom zijn er geen harde afspraken gemaakt om de NPL's in een realistisch, maar stevig tempo verder af te bouwen? De leden van de VVD-fractie willen dat er duidelijke en afdwingbare afspraken gemaakt worden. Is het kabinet bereid om dat alsnog te doen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, hoe?

De leden van de VVD-fractie willen graag weten wat er op 27 januari 2021 precies ondertekend gaat worden? Wat is de inhoud van de wijzigings-overeenkomst voor het ESM en die van het Intergouvernementeel akkoord (IGA)? Wat is de status van die ondertekening, want de parlementen moeten de overeenkomsten toch nog ratificeren?

Rapport ACM over Big Techs in het betalingsverkeer

De leden van de VVD-fractie zijn altijd een warm pleitbezorger geweest van nieuwe toetreders in de financiële sector, maar zien nu eerder een samenwerking tussen de gevestigde financiële instellingen en de gevestigde, zeer geconcentreerde techsector. Zij stellen zich op dit punt dan ook kritisch op. Zo lezen zij nergens welke kosten de banken maken voor de nieuwe diensten van techbedrijven, zoals ApplePay, terwijl die ongetwijfeld kostprijsverhogend werken. Heeft de Autoriteit Consument & Markt (ACM) hier onderzoek naar gedaan en kan de regering daar meer informatie over geven? De leden van de VVD-fractie steunen overigens de lijn van de Digital Markets Act, waardoor ook «technische dienstverleners» andere partijen toegang moeten geven als bedoeld in de Payment Services Directive 2 (PSD2).

Stand van zaken adviescommissie inzake vormgeving en werking van de Europese Economie

De Kamer is op 22 december 2020 geïnformeerd over het instellingsbesluit van de commissie. De commissie heeft tot taak het verkennen en formuleren van opties voor een kabinetsinzet ten aanzien van de uitvoering van het Europees-financieel economisch beleid om de Europese economie als geheel stabiel, weerbaarder en veerkrachtiger te maken. Kan hier een nadere toelichting op worden gegeven wat daar precies onder gaat vallen? In hoeverre en hoe worden de monetaire aspecten, situatie en beleid ook meegenomen?

Herziening afspraken met DNB ten aanzien van de ESM-deposito

De leden van de VVD-fractie lezen dat De Nederlandsche Bank (DNB) recent heeft aangegeven haar financiële buffers te gaan vergroten ten laste van de verwachte winstuitkering van de komende jaren. Wat is de reden dat DNB de financiële buffers gaat vergroten? Wat zijn de risico's waar de financiële buffers moeten worden vergroot? Het kabinet vermeldt dat de wijziging van de afspraken over het doorgeven van de winst op het ESM-deposito, geen afbreuk doet aan de budgettaire neutraliteit. Waarom is er dan wel een begrotingswijziging nodig?

Overig

Bankenunie

De leden van de VVD-fractie willen weten of het klopt dat er conclusies van de Eurogroep komen over de voltooiing van de bankenunie om «werk te maken van een stapsgewijs en tijdgebonden werkplan met betrekking tot alle punten die nog moeten worden opgelost om de bankenunie te voltooien». Wanneer staat dit precies op de agenda? Wat houdt dit precies in? Wat betekent dit voor het *European Deposit Insurance Scheme* (EDIS)? De discussie daarover zat toch muurvast, waarom zouden er nu wel stappen gezet kunnen worden? De leden van de VVD-fractie gaan er vanuit dat nog steeds dezelfde insteek geldt als het gaat om EDIS? Zo nee, waarom niet? Wat is de stand van zaken van het regelen van het afstappen van de nulweging van staatsobligaties? Eerder heeft het kabinet aangegeven dat de onderhandelingen op politiek niveau pas gestart gaan worden zodra voldoende voortgang is geboekt met maatregelen inzake risicoreductie. Welke voortgang is er geboekt? Wat is er veranderd? Wat betekent een tijdgebonden werkplan?

UniCredit – Monte dei Paschi

De leden van de VVD-fractie vragen het kabinet uitgebreid te reageren op de berichtgeving dat Italië miljarden euro's aan slechte leningen van UniCredit over wil nemen, zodat UniCredit de Italiaanse bank Monte dei Paschi, die nu in handen is makkelijker kan overnemen. Wat speelt daar precies? Wat is de actuele stand van zaken? Hoe past dit binnen de regels die zijn afgesproken in het kader van de Bankenunie (BRRD)? Wat is het standpunt van de ECB als banken toezichthouder over deze casus?¹

Unanimiteit btw-comité en belastingen

De leden van de VVD-fractie constateren dat er een voorstel is gepubliceerd in het kader van het actieplan voor billijke en eenvoudige belastingheffing. Voor de leden van de VVD-fractie is het behoud van het veto bij belastingzaken cruciaal, ook bij het btw-comité. Staat dit voor het kabinet ook nog steeds? Op alle fronten, dus ook voor de *governance* van het btw-comité? Waarom komt de Europese Commissie nu toch met dit voorstel, ondanks het feit dat het kabinet toch meermalen is gevraagd duidelijk te maken dat het opgeven van het veto niet bespreekbaar is?

Brexit

De leden van de VVD-fractie willen graag een appreciatie van het kabinet van de afspraken in het kader van de Brexit voor de financiële sector. En de leden willen weten wat de gevolgen voor de financiële sector zijn. Waarom is er niet equivalentie afgesproken? Wat betekent het concreet dat de paspoortrechten van instellingen komen te vervallen? De leden van de VVD-fractie begrijpen dat er gewerkt wordt aan een «*memorandum of understanding (MoU)*» over toekomstige relaties ten aanzien van de financiële dienstverlening. Wat gaat of moet daarin precies afgesproken worden? Wat is de status van het MoU? Waarom is dit niet opgenomen in het verdrag? Hoe wordt de Kamer bij het MoU betrokken?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de PVV

Recovery and Resilience Facility

Ten aanzien van de Recovery and Resilience Facility willen de leden van de PVV-fractie allereerst weten hoe de kwaliteit van de herstelplannen die lidstaten zullen indienen zal worden beoordeeld. Wat gebeurt er als de plannen onvoldoende bij de prioriteiten aansluiten? Kan de Europese Commissie de herstelplannen ook afwijzen?

De leden van de PVV-fractie vragen vervolgens welke lidstaten al hebben aangegeven gebruik te willen maken van het leningengedeelte van de RRF. Kan het kabinet tevens vermelden welke bedragen deze lidstaten in totaal willen lenen?

Daarnaast vragen de leden van de PVV-fractie om een overzicht van wat lidstaten maximaal kunnen lenen uit de RRF. Vermeld staat dat lidstaten maximaal 6,8% van hun bruto nationaal inkomen (bni) kunnen lenen. Kan het kabinet hier dus een overzicht van geven (graag per lidstaat aangeven wat 6,8% van hun bni is)?

---

¹ Pamela Barbaglia en Valentina Za, «*Exclusive-Italy could take on \$ 17 billion of UniCredit bad loans to ease MPS sale – sources*», Reuters, 6 januari 2021, <https://www.reuters.com/article/uk-monte-dei-paschi-m-a-unicredit-exclus/exclusive-italy-could-take-on-17-billion-of-unicredit-bad-loans-to-ease-mps-sale-sources-idUKKBN29B1S5>

Verder willen de leden van de PVV-fractie weten hoe de 390 miljard euro aan giften onder de lidstaten is verdeeld. Eerder is slechts een overzicht gegeven van hoe de 312,5 miljard euro uit de RRF onder de lidstaten is verdeeld.²

De leden van de PVV-fractie vragen dus om een volledig overzicht van hoe de 390 miljard euro aan giften is verdeeld (De leden van de PVV-fractie vragen het kabinet hierbij graag per lidstaat het bijbehorende bedrag noemen).

Vervolgens willen de leden van de PVV-fractie weten welke lidstaten belastingverlagingen hebben doorgevoerd of hebben aangegeven deze door te willen voeren en om welke belastingverlagingen het hierbij gaat. Welke lidstaten hebben aangegeven pensioenhervormingen niet te willen doorvoeren? Wat betekent dit voor de pensioenleeftijd van deze lidstaten?

Nieuw actieplan niet-presterende leningen (NPL's)

Voorts vragen de leden van de PVV-fractie om een overzicht van de omvang van niet-presterende leningen per lidstaat. Met hoeveel verwacht het kabinet dat de NPL's in de Europese Unie zullen stijgen als gevolg van de COVID-19-pandemie?

Verder willen de leden van de PVV-fractie weten wat de doeltreffendheid is van de mededeling van de Europese Commissie aangaande de aanpak van niet-presterende leningen. Denkt het kabinet dat het actieplan voldoende is om de verwachte stijging van NPL's op te vangen? Kan het kabinet tevens aangeven wat de financiële gevolgen zijn van deze mededeling?

Daarnaast merken de leden van de PVV-fractie op dat in de conclusie onder andere vermeld staat dat herkapitalisatie uit voorzorg kan worden ingezet opdat levensvatbare banken kunnen reageren op de mogelijke effecten van COVID-19. Betekent dit dat er soepeler zal worden omgegaan met het beleid ten aanzien van staatssteun voor banken? Zo ja, hoe staat het kabinet hier tegenover?

Voorstel Commissie om van unanimiteit af te stappen bij btw-comité

Voorts willen de leden van de PVV-fractie weten hoe het kabinet staat ten aanzien van het voorstel van de Commissie om van unanimiteit af te stappen bij het btw-comité. Deelt het kabinet de mening van de leden van de PVV-fractie dat belastingzaken een nationale aangelegenheid zijn en moeten blijven? Kan het kabinet bevestigen dat er nooit afgestapt zal worden van unanimiteit bij belastingzaken, waaronder bij het btw-comité?

Herziening afspraken met DNB ten aanzien van de ESM-deposito

Wat betreft de herziening van de afspraken met De Nederlandsche Bank (DNB) ten aanzien van de Europees Stabiliteitsmechanisme (ESM)-deposito willen de leden van de PVV-fractie weten sinds wanneer het ESM-deposito aanhoudt bij DNB (in 2019 was hier namelijk nog geen sprake van). Hoe hoog zal naar verwachting de winst hierop zijn en waarom stemt het kabinet in met het doorgeven van deze winst aan het

---

² https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/about_the_european_commission/eu_budget_recovery_and_resilience_facility_.pdf

ESM? Tevens willen de leden van de PVV-fractie weten welk belang Nederland heeft aan het op peil houden van het ingelegd kapitaal van het ESM.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van het CDA

Agenda voor de Eurogroep en Ecofinraad van 18 en 19 januari 2021 te Brussel

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van de geannoteerde agenda van de eurogroep en Ecofinraad van 18 en 19 januari. Deze leden hebben bij enkele punten op de agenda vragen.

Thematische discussie – Macro-economische onevenwichtigheden in de Eurozone als gevolg van de COVID-19-crisis

De leden van de CDA-fractie lezen dat de eurogroep een discussie zal voeren over de macro-economische onevenwichtigheden in de eurozone als gevolg van de COVID-19-crisis, waarbij onder andere de vraag centraal staat of de crisis de huidige onevenwichtigheden binnen de eurozone zal vergroten. Zij vragen welke nieuwe informatie het kabinet hier verwacht ten opzichte van de conclusies over de macro-economische onevenwichtigheden in het kader van het *Alert Mechanism Report*. Ook vragen deze leden in hoeverre de uitkomsten van deze discussie over de macro-economische onevenwichtigheden in de eurozone zullen worden meegenomen in het kader van de prioriteiten voor de herstelplannen voor het RRF.

De leden van de CDA-fractie vragen het kabinet voorts in hoeverre de schuldenafbouw onderdeel uitmaakt van deze discussie. Bovendien vragen deze leden het kabinet nu Europa gestart is met vaccineren welke exit-strategieën om uit de huidige economische crisis te komen op tafel liggen om de Europese economie zo snel mogelijk weer op stoom te krijgen. Het kabinet heeft onlangs aangeven dat de Nederlandse economie snel kan herstellen als we weer naar een «gewone» situatie gaan. Deze leden vragen het kabinet welke aanjagende rol de Europese Unie daarbij kan spelen en hoe we dit economisch herstel volgens het kabinet kunnen aangrijpen om macro-economische onevenwichtigheden in de eurozone aan te pakken.

Prioriteiten voor de herstelplannen in het kader van de Reform and Resilience Facility

De leden van de CDA-fractie lezen dat overeenstemming is bereikt tussen de Raad en het Europees Parlement over het herstellfonds. Na ratificatie door de lidstaten van verhoging van het eigen middelenplafond zou dan kunnen worden overgegaan tot betalingen uit het fonds. Wanneer verwacht het kabinet op zijn vroegst dat alle lidstaten geratificeerd zullen hebben? Ook zijn deze leden benieuwd in hoeverre het kabinet al op de hoogte is van de plannen van andere lidstaten, bijvoorbeeld de Italiaanse en de Spaanse plannen, die al voor 30 april zullen moeten worden ingediend. Kan het kabinet aangeven of het kabinet al kennis heeft genomen van plannen van andere lidstaten en in grote lijnen waarop deze plannen zullen zien? Kan het kabinet ook aangeven of de plannen van lidstaten openbaar gemaakt zullen worden als deze zijn ingediend bij de Commissie?

De leden van de CDA-fractie lezen voorts dat voor wat betreft de prioriteiten in het RRF, het kabinet het vooral belangrijk vindt dat de herstelplannen voldoende en ambitieuze structurele hervormingen bevatten. Kan

het kabinet aangeven hoe het kabinet van plan is de plannen van andere lidstaten te beoordelen op hun kwaliteit, effectiviteit en meerwaarde voor de Europese Unie, zodat geen Europese middelen gebruikt worden voor plannen die misschien wel alle vinkjes van de RRF-verordening aantikken, maar weinig structurele effecten zullen hebben? Ziet het kabinet ook nog andere prioriteiten voor de herstelplannen?

De leden van de CDA-fractie vragen het kabinet voorts wanneer het kabinet verwacht dat Nederland komt met plannen voor het RRF, hoe dat binnen het kabinet wordt afgestemd, welke ministers welke verantwoordelijkheden dragen en in hoeverre en wanneer de Kamer daarover meespreekt.

Ook vragen de leden van de CDA-fractie het kabinet gedetailleerd weer te geven hoe de eurogroep wordt betrokken bij het rechtsstatelijkheidsmechanisme dat gekoppeld is aan het Meerjarig Financieel Kader en de RRF-uitgaven. Deze leden vragen bovendien welk mogelijkheden er bestaan voor de Kamer om dit mechanisme te gebruiken en vragen het kabinet of er reeds onderzoeken zijn gestart naar de rechtsstatelijkheidsmechanisme en EU-uitgaven in lidstaten.

Vooruitblik op toekomstige samenwerking met de Verenigde Staten op monetair en financieel gebied

De leden van de CDA-fractie lezen in de geannoteerde agenda dat de samenwerking op monetair en financieel gebied met de Verenigde Staten wordt besproken. Deze leden vragen het kabinet nadere toelichting te geven op dit agendapunt.

Werkprogramma Portugese voorzitterschap

Het Portugees EU-voorzitterschap stelt als een van de prioriteiten voor het komende half jaar het verder werken aan de bankenunie, met name het Europees Depositogarantiestelsel. De leden van de CDA-fractie begrijpen dat de Eurotop van 13 december 2020 de eurogroep heeft uitgenodigd met een «*stepwise*» en «*time-bound*» werkplan te komen waarin alle punten zijn opgenomen die nog moeten worden opgelost voor voltooiing van de gehele bankenunie. Kan het kabinet aangeven hoe deze uitnodiging bezien moet worden en wat begrepen moet worden onder «*time-bound*»? Acht het kabinet voltooiing van de bankenunie binnen afzienbare tijd mogelijk gezien de technische onderhandelingen die nog lopen? Kan het kabinet uiteenzetten wat op dit moment de belangrijkste punten zijn waar de lidstaten in de technische onderhandelingen nog geen overeenstemming over hebben bereikt, en of op deze punten overeenstemming op korte termijn voor de hand ligt? Kan het kabinet garanderen dat mogelijke politieke druk die wordt uitgeoefend op het binnen afzienbare tijd voltooiën van de bankenunie niet zal leiden tot compromissen op vlakken waar Nederland nog teveel risico's ziet, waaronder de voorwaarden voor een gezamenlijk depositogarantiestelsel? En hoe beziet het kabinet een snelle afronding van de bankenunie in een periode waarin de risico's voor banken als gevolg van de Coronacrisis nog groter zullen zijn?

De leden van de CDA-fractie vragen het kabinet voorts aan te geven hoe het Portugees EU-voorzitterschap meer transparantie van de eurogroep tracht te verwezenlijken tijdens haar voorzitterschap.

*Europese Commissie mededeling inzake niet-presterende leningen
(tevens ter vervanging van BNC-fiche)*

De leden van de CDA-fractie kunnen de inzet van het kabinet ten aanzien van de Europese Commissie mededeling inzake niet-presterende leningen in grote lijnen steunen, mede omdat het met name een herhaling van reeds ingezette stappen is. Zij begrijpen dat de Europese Commissie het gevaar zien van stijgende NPL-ratio's in de bankensector en zijn het met het kabinet eens dat het positief is dat de Commissie tijdig actie onderneemt. Kan het kabinet een inschatting geven in welke landen de NPL's als gevolg van de Coronacrisis significant tot boven de drempel worden verwacht te stijgen? Is dit risico naar verwachting het grootst bij de banken in lidstaten die er het slechtst voor stonden, zoals Italië, Griekenland, Portugal en Cyprus, of wordt ook in andere landen een significante stijging verwacht? In hoeverre acht het kabinet de maatregelen in de mededeling van de Commissie voldoende om het reduceren van NPL's te bewerkstelligen?

De Commissie verwacht dat NPL's als gevolg van de pandemie zullen toenemen. De leden van de CDA-fractie vragen het kabinet in hoeverre dat geldt voor Nederland en in hoeverre daar al op geacteerd kan worden.

Europees Semester 2021

Ten aanzien van de besluitvorming over het Europees Semester 2021 vragen de leden van de CDA-fractie zich af van wanneer de laatste gegevens dateren die zijn meegenomen in de beoordeling van macro-economische onevenwichtigheden in het *Alert Mechanism report*. Normaal gesproken wordt een beoordeling gemaakt op basis van de cijfers van het voorgaande jaar, dus in dit geval 2019, maar de Commissie heeft dit jaar vanwege Corona ook gebruik gemaakt van *forecasts* voor 2020 en 2021 en «*nowcasts*» voor 2020. Kan het kabinet toelichten tot wanneer de gegevens over 2020 zijn meegenomen in de beoordelingen van de onevenwichtigheden? Is het kabinet van mening dat op basis van de gebruikte gegevens, waar een hoge mate van onzekerheid in zit over de ontwikkelingen in 2020, een voldoende beoordeling is gemaakt van wat de risico's in lidstaten en de eurozone zijn en wat de mate van deze risico's is? Is het kabinet van mening de inschatting een goede basis biedt voor de prioriteiten die lidstaten, met name de lidstaten met buitensporige onevenwichtigheden, nu moeten stellen?

Rapport van de ACM over Big Techs in het betalingsverkeer

De leden van de CDA-fractie willen het belang van een Europese Digital Markets Acts onderstrepen. Platforms met een poortwachtersfunctie die gevestigd zijn buiten Europa, maar wel de Europese betaalmarkt willen betreden, dienen wel aan de Europese standaarden te voldoen. Deze leden lezen dat het kabinet stelt dat de opties voor poortwachtersregulering die de Commissie in de consultaties schetst grotendeels in lijn zijn met de Nederlandse inzet. Zij vragen het kabinet op welke punten de Commissie afwijkt ten opzichte van de Nederlandse inzet.

De leden van de CDA-fractie vragen het kabinet in hoeverre het instrumentarium, waarvan de ACM zegt dat het op orde is onder huidige wet- en regelgeving, ook ingezet gaat worden op het moment dat *Big Techs* toetreden op de betaalmarkt. Deze leden willen markeren dat het van belang is dat er op tijd wordt nagedacht over regulering en de wijze van regulering, voordat de marktmacht dermate groot is dat optreden lastiger gaat worden. Hoe ziet het kabinet dit?

Herziening afspraken met DNB ten aanzien van de ESM-deposito

De leden van de CDA-fractie hebben voorts kennisgenomen van de brief van het kabinet over de herziening van afspraken tussen de Staat en DNB. Zij begrijpen dat de winsten die DNB op ESM-deposito's maakt worden gecompenseerd aan het ESM om de waarde van het fonds op peil te kunnen houden. Wel is tussen de Staat en de DNB afgesproken dat indien DNB balansbreed verlies maakt of onvoldoende buffers heeft, de inkomsten op de ESM-deposito niet worden uitgekeerd aan de staat en het ESM geen compensatie zal ontvangen. Deze leden zijn daarom benieuwd hoe het staat met de buffers bij de DNB, omdat DNB recent heeft aangegeven haar financiële buffers te gaan vergroten ten laste van de winstuitkering voor komende jaren. Zijn de buffers op dit moment onvoldoende, mede als gevolg van de Corona-crisis? Of moet het vergroten van de financiële buffers door de DNB worden gezien als voorzorgsmaatregel?

Overig

Brexit MoU financiële diensten

In diverse media, waaronder de Financial Times, lezen de leden van de CDA-fractie berichten dat een groot deel van de Europese handel op financiële markten uit het Verenigd Koninkrijk naar het Europese vasteland, vooral ook naar Nederland, is verplaatst. De Europese Unie en het Verenigd Koninkrijk zijn nu voornemens op het gebied van financiële dienstverlening een Memorandum of Understanding (MoU) te sluiten, omdat hierover geen afspraken zijn gemaakt in het Brexit-akkoord. Kan het kabinet aangeven wat de verwachte inzet is van partijen voor dit MoU en over welke verschillende thema's in de MoU afspraken zullen worden gemaakt? Zal dit bijvoorbeeld met name gaan zien op equivalentie-regelgeving, of ook op andere thema's? Door wie worden deze onderhandelingen gedaan? Is het kabinet er met de Europese Commissie voorstander van de afhankelijkheid van de EU van financiële dienstverlening vanuit het VK verder te reduceren? Kan het kabinet tevens aangeven wat de tijdlijn is voor het opstellen van het MoU. Deze leden vragen het kabinet tenslotte aan te geven hoe Nederland zicht houdt op kapitaalvlucht uit het Verenigd Koninkrijk naar Nederland.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van GroenLinks

De leden van de GroenLinks-fractie danken het kabinet voor de geannoteerde agenda voor de aanstaande Ecofinraad en Eurogroep. Zij hebben een aantal vragen.

De leden van de GroenLinks-fractie vragen het kabinet naar hun interpretatie van de meest recente Eurotopverklaring. Welk tijdspad ziet het kabinet voor zich voor de vervolmaking van de bankenunie? Is het kabinet het met de leden van de GroenLinks-fractie eens dat de coronacrisis de urgentie van de vervolmaking van de bankenunie nog verder vergroot? Is er reeds voldoende voortgang gemaakt op technisch niveau om op politiek niveau de discussie te vervolgen? Hoe moet de Eurotopverklaring gelezen worden, die dit immers lijkt te impliceren?

De leden van de GroenLinks-fractie merken op dat dit jaar een revisie van het raamwerk voor falende banken op de Commissie-agenda staat. Zij vragen het kabinet hoe zij vanuit de inhoud en in *timing* de relatie ziet tussen deze revisie enerzijds en de completering van de bankenunie anderzijds.

De leden van de GroenLinks-fractie vragen wat op dit moment de indruk is van het kabinet van de doeltreffendheid van het conditionaliteiten-raamwerk dat aan het RRF verbonden is. Welke signalen hebben zij hierover? Zij vragen het kabinet daarnaast hoeveel plannen er door lidstaten al zijn ingediend. Bovendien vragen zij waarom deze niet openbaar beschikbaar zijn. Wat vindt het kabinet hiervan? Zijn de analyses van de Commissie aankomend voorjaar wel openbaar beschikbaar, zo vragen zij daarnaast.

De leden van de GroenLinks-fractie vragen het kabinet daarnaast naar het indienen van grensoverschrijdende plannen voor het RRF. Op welke manier wordt het indienen van dergelijke plannen binnen het RRF gestimuleerd? Vindt het kabinet dat hier een meerwaarde voor het RRF ligt? En heeft het kabinet vervolgens dan ook contact gehad met andere lidstaten en de mogelijkheid besproken dergelijke plannen in te dienen?

De leden van de GroenLinks-fractie vragen het kabinet wat de reactie is op de analyse van de hoofdeconoom van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO), mevrouw Boone, die stelde dat (i) er een nieuw conceptueel debat nodig is over schuldhoudbaarheid, (ii) internationale organisaties al wel een omslag hebben gemaakt naar nieuw, meer toekomstbestendig macro-economisch denken, maar (iii) veel ministeries van financiën op dat punt nog achterblijven.³ Zij vragen daarnaast of het kabinet van mening is dat zij de eigen intellectuele ontwikkeling op macro-economisch gebied voldoende stimuleert, en vragen in te gaan op welke stappen zij op dit punt het afgelopen jaar gezet heeft en dit jaar van plan is te zetten om hier verder vorm aan te geven.

De leden van de GroenLinks-fractie vragen het kabinet naar het actieplan voor niet-presterende leningen. In de conclusie van dit actieplan lezen zij dat de commissie stelt dat herkapitalisatie (*bail-outs*) uit voorzorg kunnen worden ingezet zodat levensvatbare banken kunnen reageren op de coronacrisis en onderdeel blijven van de oplossing. Dit staat los van de specifieke discussie over Asset Management Companies (AMC's) en deze leden lezen deze passage dan ook expliciet als een zeer ruime interpretatie van de staatssteunregels. Vindt het kabinet dat met deze passage sprake is van een koerswijziging in de discussie over de publieke steun voor in moeilijkheden verkerende banken? Is zij het met de leden van de GroenLinks-fractie eens dat dit vanuit dat oogpunt een zorgelijke passage is? Wat gaat het kabinet doen om te voorkomen dat Europese staatssteunregels zo ruimhartig ingezet worden dat banken opnieuw met belastinggeld gered gaan worden?

De leden van de GroenLinks-fractie vragen, met betrekking tot de doelstelling uit het actieplan niet-presterende leningen om secundaire markten voor NPL's te ontwikkelen, hoe voorkomen gaat worden dat securitisaties leiden tot minder goed zicht op de onderliggende risico's van activa. Daarnaast vragen zij het kabinet naar de wijze waarop consumenten en bedrijven in geldnood beschermd worden bij doorverkoop van NPL's aan derde partijen, vaak zogenaamde *Vulture funds*. Hoe gaat geborgd worden dat regelingen getroffen worden voor klanten in betalingsproblemen en zij (vanuit de zorgtaak) ondersteund worden? Hier zijn in het verleden immers slechte ervaringen mee geweest.

De leden van de GroenLinks-fractie hebben kennisgenomen van het kabinetsstandpunt tot behoud van unanimiteit inzake het btw-comité. Zij vragen het kabinet hoe deze vanuit dit principiële standpunt vervolgens

³ Zie <https://www.ft.com/content/7c721361-37a4-4a44-9117-6043afee0f6b?shareType=nongift>

aankijkt tegen de problemen die de Commissie op dit punt constateert; niet-bindende richtsnoeren worden vaak niet in de praktijk gebracht; er ontstaan door dubbele belastingheffing discrepanties en juridische onzekerheid, wat frequent tot zaken bij het Europese Hof leidt; en de verschillen tussen de initiële discussies in het Comité en de uiteindelijke uitkomst na rechtszaken is bij tijd en wijlen zo groot, dat die uitkomsten niet door de meerderheid van de lidstaten worden gedeeld. Zij vragen het kabinet daarnaast of zij ook ziet dat deze gang van zaken niet doeltreffend is, en of zij bereid is constructief mee te denken aan een oplossing. Welke stappen gaat het kabinet hier zetten, zo vragen deze leden.

De leden van de GroenLinks-fractie vragen ten slotte naar de reactie van het kabinet op de open consultatie van de Europese Commissie met betrekking tot de groene taxonomie. De deadline van de consultatie is alweer even geleden en deze reactie zou naar de Kamer gestuurd worden. Wanneer kan de Kamer deze reactie alsnog verwachten? En kan aangenomen worden dat er in de tussentijd (sinds 18 december 2020) gewerkt is aan een gedegen toelichting op deze reactie?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de SP

De leden van de SP-fractie hebben met lichte verontrusting kennisgenomen van de eurogroep van december. De leden vragen het kabinet het tijdsplan dat het kabinet in gedachte heeft voor concrete stappen ten aanzien van vervolmaking van de bankenunie. De leden vragen het kabinet waarom de Eurotop oproept tot een tijdgebonden werkplan. De leden vragen het kabinet naar de opvatting over enige consolidatie in de bankensector en of dit wel mogelijk is. Ook vragen zij naar de stand van zaken rond het toezicht op de banken en de uitbreiding van Europees toezicht op witwassen? De leden vragen het kabinet op welke wijze het kabinet gaat voorkomen dat de EU weer te maken krijgt met problemen van «*too big to fail*» banken.

De leden van de SP-fractie hebben ook kennisgenomen van de agenda van de eurogroep en de ecofin van 18 en 19 januari. De leden vragen het kabinet waarom de grote onevenwichtigheden in de eurozone al tientallen jaren niet worden verkleind. De leden vragen het kabinet hoezeer COVID-19 invloed uitoefent op deze onevenwichtigheden. Wat verstaat het kabinet onder hervormingen bij het verkleinen van onevenwichtigheden binnen de eurozone? De leden vragen het kabinet tot in welke mate de divergentie tussen eurozone lidstaten zich heeft gematerialiseerd.

De leden van de SP-fractie vragen het kabinet bij het Reform and Resilience Facility (RRF) wat bedoeld wordt met hervormingen. De leden willen weten welke hervormingen het kabinet voor ogen heeft. De leden vragen het kabinet waarom bij deze hervormingen slechts de landspecifieke aanbevelingen spelen. De leden vragen het kabinet op welke wijze grensoverschrijdendheid van projecten wordt gestimuleerd in de RRF. Deelt het kabinet de opvatting van wetenschappers dat juist daar de meerwaarde van de RRF kan liggen in plaats van landspecifieke aanbevelingen? De leden vragen het kabinet of er geen gebrek aan focus is bij het RRF. De leden vragen het kabinet of het niet beter kan investeren in infrastructurele plannen.

Ook hebben de leden met verbijstering kennisgenomen van een nieuw actieplan over non-performing loans (NPL's) al was het alleen maar omdat dit niet was aangekondigd in het werkprogramma van de Commissie. De leden vragen het kabinet waarom de Commissie nu pas het gevaar ziet van stijgende NPL-ratio's in de bankensector. De leden vragen het kabinet expliciet de volgende passage te motiveren. «Herkapitalisatie uit voorzorg

kan worden ingezet opdat levensvatbare banken kunnen reageren op de mogelijke effecten van COVID-19 en zorgen ervoor dat de bankensector deel kan blijven uitmaken van de oplossing voor de crisis.» De leden zien het plan als een mooi kerstbonus aan de bankensector. De leden vragen het kabinet of het kabinet meewerkt aan het tienetdoen van twaalf jaar debat over *bail-outs*. De leden vragen het kabinet op welke wijze de belangen van consumenten en bedrijven in geldnood beschermt worden bij de doorverkoop van NPL's aan derde partijen. Deelt het kabinet de opvatting dat banken ook een zorgtaak hebben ten opzichte van klanten in betalingsproblemen? De leden willen weten of het kabinet erop zal toezien dat de huidige overname van Monte dei Paschi di Siena door UniCredit in lijn is met de Europese mededingingsregels. De leden van de SP-fractie vragen het kabinet of dit actieplan als voldoende robuust wordt gezien om de verwachte stijging in NPL's op te vangen. De leden vragen het kabinet wat de rol is van de Europese Unie bij de discussie over nationale insolventieraamwerken.

II Reactie van de Minister van Financiën